

Келісілді:

директордың тәрбие ісі

орынбасары: Назарова Л.М

« » 2024ж.

Бекітілді:

директордың м.а

Масалимова Б.А

« » 2024ж.

«Дебат алаңы»

таңдау курсының бағдарламасы

(аптасына – 1 сағат 34 сағат)

(10 А сынып , 34 сағат саны)

Құрастырған: Алиаскарова Г.М

Қарағанды, 2024

ПІКІР

«Дебат Алаңы»

Түсінік хат

«Дебат қозғалысы – жаңа заман талабы» - білім беру бағдарламасы білімнің гуманитарлық жүйесін нақты көздейтін жаңа бағыттағы үйірме. Оқушылар мен ұстаздарды да пікір-сайыстарға араластыруға, өз бетімен ізденуге, білім алу және жалпы шығармашылық белсенділігін арттыруға көзделген. Пікір-сайыстарға дайындық барысында оқушылар белгілі – бір тақырып бойынша мәлімет жинастырып, оларды қарама – қарсы бағыттарды қолдайтын екі түрлі позицияға арналған жоспарға топтастырылады. Жас пікірсайысшылар ең танымал және көп таралған ДЖФ (ДҮНИЕ ЖҮЗІЛІК ФОРМАТ) форматында ойнайды. Олар жақтау және дағтау топтарының кейстері. Осының нәтижесінде оқушылар кез-келген мәселеге біржақты көзқараста болудан арылып, терең, сын тұрғысынан оқушыларды, сонымен қатар парламент мүшелерін (класс оқушыларын) бөлудің әртүрлі жолдарын қарастыруға болады. Мысалы: психологиялық тренинг, сергіту, ойын элементтері арқылы, екінші СТО элементі жуан, жіңішке стратегиясы арқылы сұрақ жетегімен бөлуге болады. Жалпы пікір- талас, талқылау, дискуссия, диалог, бір мәселені көпшіліктің талқысына салу ақиқатқа жетудің ең кең тараған және оң нәтиже бере алатын формасы болып табылады. Алайда бұның да өз қыр-сырлары көп. Ең алдымен ол пікір-сайыстыратын мәселенің күрделілігі, кез-келген мәселе бойынша біріміз ақиқат деп білетін нәрсе басқаға мүлде олай емес.

Пікір – талас барысында адамдар ортақ мәселе жайлы өз пікірлерін ортаға салады, олардың әр түрлі болуы заңды, пікір сайыстар арқылы тараптар ой бөлуге, өз көзқарастарының кемшіліктерін ашып, оларды ұштауға, кемелдендіруге мүмкіндік алады. Қысқасы, ақиқаттың ең озық таразысы көзқарастар бәсекесі. Пікір-сайыс логикалық, психологиялық, адамгершілік және көптеген басқа аспектілерді қамтиды. Үлкен додалар өткізіп, оқушылардың лидерлерін анықтауға тигізер септігі бар.

Өзіндік көзқарасы бар, айналаны сыни тұрғыдан барлап, бағалайтын, шешім шығаруда өзгенің ойын таразылап, өз ойын өткізуге сенімді тұлға қалыптасуына септігі тиеді. Әртүрлі саладағы ғылымның теориясы мен практикасына терең бойлау былай тұрсын, оның тарихы, маңыздылығы, өміршеңдігі, пайдасы мен зиянында таразылай алатын дәрежеге жеткізеді. Білім беру бағдарламасының жан-жақты, тереңдетілген жайын ашады..

Пікір-сайыс әдеттегі пән олимпиадалары секілді. Жүйемен өткізілетін әр түрлі деңгейдегі пікір-сайыс бәсекелері арқылы жүзеге асыруға болады.

Олимпиадаларда оқушылар тек бір пән бойынша ғана білімдерін көрсете алса, пікір – сайыстарда олар жан – жақты, әр түрлі салалардағы білімдерін көрсетіп, жетілдіре алады. Пікір – сайыстардың әдеттегі олимпиадалардан айырмашылығы да, артықшылығы да осында. Курс оқушының тұлға, азамат ретіне жетілуіне, білім алуға деген қызығушылығының артуына зор ықпал етуі сөзсіз. Сонымен бірге пікір – сайыс бағдарламасы жаңа орта білім беру жүйесінің идеяларымен толық үйлеседі деуге де негіз бар.

Курстың мақсаты:

Заман талабының сұранысына саласы жетік, адами құндылықты жанына серік еткен, айналасына сын көзбен қарап, қоғамдық өмірге белсене араласатын жастардың жаңа буынын қалыптастыру. Мектеп оқушыларын үйірмеге тарту. Мектеп ішілік пікірсайыс турнирлерін ұйымдастру, үздіктерді анықтап, ынталандыру. Мектеп намысын қорғайтын үздік оқушыларды анықтау. Мектеп оқушыларын мектепаралық, аудандық, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру, тәжірибе алмасу арқылы үздік нәтижелерге қол жеткізу.

Дамытушылық: Шығармашылық жұмыстар орындату арқылы оқушылардың ой-өрісін, жоспар құру, тезис жазу

Курстың міндеттері:

- Оқушылардың шығармашылық қабілеттерінің айқындалуына мүмкіндік беру.
- Шешендік өнер және жұрт алдында сөйлеу мәдениеті қалыптасқан талантты жастарды анықтау;
- Талантты жастарды ынталандыру;
- Мектеп оқушылары арасында пікір-сайыстың деңгейін көтеру;
- Мектеп оқушыларының сын тұрғысынан ойлауын дамыту;
- Өз Отаны Қазақстан, оның басты құндылықтарын құрмет тұтып, мақтаныш сезімдерін қалыптастыру
- Оқушылардың жауапкершілігінің және танымдық қабілеттерін түрлі пікірталастар арқылы ортаға салу
- Оқушыларды коммуникативтілікке, сөйлеу мәдениетіне, сөз өнеріне, тұжырымды ойын дәлелдей білуге баулу
- Оқушының өзін – өзі тәрбиелеуіне, өзін жіне өзгені бағалай білуге үйрету
- Сұлулықты түсіне білуге, өз Отанына, атамекеніне деген патриотымыз.
- Білікті, оқу – тәрбие беру.

- Мектептің үздік оқушыларын анықтап, аудандық, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру.

Күтілетін нәтиже:

- Мектеп оқушыларының бос уақытын тиімді пайдалану;
- Пікірсайыс арқылы белсенді азаматтық позициясы бар, жаңарған қоғамның жаңа азаматтары тәрбиеленеді.
- Басқа адамдардың көзқарастарымен санаса алатын озық ойлы азаматтардың қатарын көбейту;
- Жастарды өз бетімен білім алуға, ізденуге дағдыландырады;
- Жастардың бір-бірімен тығыз қарым-қатынас жасауларына, пікір алмасуына, қарым-қатынас диалогін орнатуға мүмкіндік туғызады.
- Саяси сана сезімі, қоғамға көзқарасы ерекшеленеді
- Оқулық арқылы берілетін әдеби құндылықты терең меңгереді
- БАҚ құралдарын, кітапхана оқулықтарынан қажетті мәліметті ала алады
- Жұрт алдындағы сайыстарға еркін қатысады
- Заман талабына сай туындаған жастардың өзекті мәселерін талқылап оның шешілу жолында үздік ұсыныстар дайындау.

Бағдарланған мамандықтар – тарихшы, саясаткер, заңгер т.б.

Курстың жүргізу формасы: дәріс түрінде, семинар, шығармашылық жұмыс, пікір – талас

Пәнаралық байланыстар: саясаттану, құқық негіздері, қазақ әдебиеті, география

«Дебат» алаңы курсының тақырыптық – күнтізбелік жоспары

P/c	Тақырыбы		C/c	Мерзімі
	Теориялық бөлім	Практикалық бөлім		
1	Кіріспе. Пікір-сайыс деген не? Пікір сайыстыру принциптері		1	6.09.
2	Пікір-сайыс стильдері. Пікір сайыстыру қабілеті		1	13.09
3	Қарар. Қарардың түрлері	Қарар шығару	1	20.09.
4	Жақсы қарар жазу тәртібі. Қарар үлгілері	Қарар сараптамасы	1	27.09.
5	Критерий-мақсат. Критерий- құндылық	Қарарға арнап критерий шығару, оған сараптама жасау	1	04.10
6	Критерийге сипаттама	Критерийді негіздеу	1	11.10.
7	Аргументтер. Ақыл шабуылы. Ақыл шабуылының тәртібі	Аргумент құрастыру	1	18.10.
8	Аргумент құрастыру. Аргумент құрылысы. Аргументті қолдау	Аргумент құрастыру	1	25.10
9	Аргументті негіздеу түрлері. Жалпылау. Ұқсастық. Себеп- салдар қатынасы. Беделге сүйену.	Аргумент құрастыру	1	08.11
10	Критерий мен аргумент арасындағы байланыс	Аргумент құрастыру	1	15.11
11	Критерий мен аргумент арасындағы байланыс	Дебат ойынын өткізу	1	22.11
12	Зерттеу мен дәлелдер. Мәлімет жинау. Мамандармен сұхбат. Компьютерлік зерттеулер	Мәлімет алынатын мәтінмен жұмыс істеу	1	29.11
13	Дәлелдердің түрлері: күәлік, фактілер, статистикалық мәліметтер, шолулар мен мысалдар	Дәлелдер парағын дайындау	1	06.12
14	Жақтау кейсі. Құрылымы. Жақтау кейсіннің үлгісі	Жақтау кейсін құрастыру	1	13.12
15	Жақтау кейсі. Құрылымы. Жақтау кейсіннің үлгісі		1	20.12
16	Даттау кейсі. Құрылымы. Даттау кейсіннің үлгісі	Даттау кейсін құрастыру	1	27.12
17	Терістеу уақыты. Терістеудің 3 деңгейі. Терістеу стратегиялары. Терістеуді терістеу		1	10.01.

18	Спикерлердің міндеттері. Спикерлердің рөлдері	Стиль мен ұсынылуы. Көз бе көз байланыс. Дауысты қадағалау. Қимыл-қозғалыс. Өзін-өзі ұстау	1	17.01
19	Сөз түрлері	Стиль мен ұсынылуы. Көз бе көз байланыс. Дауысты қадағалау. Қимыл-қозғалыс. Өзін-өзі ұстау	1	24.01.
20	Спикерлерді бағалау критерийлері. Кемшіліктер мен қателіктер	Стиль мен ұсынылуы. Көз бе көз байланыс. Дауысты қадағалау. Қимыл-қозғалыс. Өзін-өзі ұстау	1	31.01.
21	Спикерлерді бағалау критерийлері	Стиль мен ұсынылуы.	1	7.02.
22	Кемшіліктер мен қателіктер	Дебат ойынын өткізу, талдау	1	14.02.
23	Қарсы сұрақ-жауап	Сұрақтар тізбегін құрастыру	1	21.02.
24	Қарсы сұрақ-жауаптардың мақсаты	Сұрақтар тізбегін құрастыру	1	28.02
25	Ашық және жабық сұрақтар	Сұрақтар тізбегін құрастыру	1	7.03.
26	Қарсы сұрақ-жауап кезіндегі спикерлердің өзін-өзі ұстауы	Сұрақтар тізбегін құрастыру	1	14.03.
27	Төрешілік	Дебат ойынын өткізу	1	4.04
28	Төрешінің міндеттері. Шешім шығару	Төреші парағын толтыру	1	11.04
29	Ойыннан кейінгі төрешінің сараптамасы	Төреші парағын толтыру	1	18.04
30	Топтарды бағалау тәртібі	Төреші парағын толтыру	1	25.04
31	Спикерлерді бағалау тәртібі	Төреші парағын толтыру	1	1.05
32	Пікір-сайыс бәсекелері	Дебат ойынын өткізу, талдау	1	8.05
33	Бәсекелердің ұйымдастырылуы	Дебат ойынын өткізу, талдау	1	16.05
34	Пікір-сайыс бәсекелерін өткізудің ережелері мен кеңестері.Қорытынды	Талдау	1	22.05.